

concludes that there is a lack of adequate depth of scientific research into the special regime of criminal proceedings under martial law. The author identifies the absence of a general theoretical definition of a "special regime" of this kind. The author outlines the range of conditions under which the elements of the special regime may be used in criminal proceedings under martial law. The author emphasizes that the starting point in this case is martial law, which is introduced under certain conditions and grounds. The author determines that the elements of the special regime may be applied if martial law is introduced, and the conditions specified in Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine only are met. The author states that the legislator simultaneously uses the concepts of "special regime of pre-trial investigation and court proceedings under martial law" and "special regime of criminal proceedings under martial law" in Section IX-1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. The author presents the scientific view of the legal nature of the "special regime" of criminal proceedings developed in the modern legal literature. It is determined that not all provisions of Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine directly regulate the special regime of pre-trial investigation; only some of them do so. The selected elements of the special pre-trial investigation regime are regulated by the current Criminal Procedure Code of Ukraine, but the author notes the need for their further development. The author notes a need to further improve the current legislation on the special regime of pre-trial investigation under martial law.

Keywords: special regime, criminal proceedings, pre-trial investigation, martial law.

Стаття надійшла до редакції 20.12.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Шинкарьов Ю.В. Окремі аспекти здійснення досудового розслідування в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 1. С. 28-32.

Shinkarov Y. Certain aspects of conducting a pre-trial investigation under martial law. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 1, pp. 28-32.

УДК: 321.455:332.1; JEL classification: H43, R50

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-1-7>

БЕЛІКОВА Надія Володимирівна¹, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, <https://orcid.org/0000-0002-5082-2905>
ЄРЬОМКА Данило Вікторович¹, аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, <https://orcid.org/0009-0006-3231-0064>

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Белікова Н.В., Єрьомка Д.В. Проектна діяльність як інструмент розвитку об'єднаної територіальної громади.

Встановлено необхідність розв'язання суперечностей між приватними та суспільними інтересами, між особистісними та управлінськими підходами, між громадським і національним баченням, а також пошуку сучасних механізмів вирішення проблем розвитку місцевих громад. Одним з таких механізмів виявилась проектна діяльність територіальних громад, яка є однією з найпоширеніших у світі. Така проектна діяльність підвищує ефективність і результативність діяльності місцевої громади, покращує якість суспільного життя та посилює її конкурентоспроможність завдяки своїй цілеспрямованості, орієнтованості на своєчасність і якість результатів, можливості отримання фінансових ресурсів з різних джерел. Доведено, що проектна діяльність територіальних громад – це дієвий механізм їх розвитку. Обґрунтовано, що застосування проектного менеджменту в діяльності територіальних громад є одним із сучасних інструментів забезпечення сталості та конкурентоспроможності. Наведено головні аргументи щодо доцільності застосування концепції управління проектами для розроблення та здійснення програм і проектів у сфері державного управління та місцевого розвитку. Розглянуто низку чинників, що визначають необхідність використання та ефективність проектного менеджменту у діяльності територіальних громад. У стратегічному плані проектний підхід дає можливість сконцентрувати зусилля органів державної влади на вирішення нагальних проблем перспективного розвитку суспільства на його основних напрямках, зниження напруги в соціально-політичній сфері, шляхом підвищення ефективності діяльності державних органів укріпити їх легітимність і стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, встановити стійкий партнерський діалог з громадами та інституціями громадянського суспільства.

Ключові слова: проект, проектне управління, проектна діяльність, ефективність проектно-діяльності, об'єднана територіальна громада, рівень готовності громади до проектно-діяльності, стратегічний розвиток територій.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Місцеве самоврядування в демократичній державі є основою конституційного ладу, фундаментальним принципом організації публічної влади та гарантією місцевого добробуту й економічного розвитку. Основними суб'єктами місцевого самоврядування та головними носіями його функцій і повноважень є територіальні громади сіл, селищ і міст.

Процеси децентралізації в сучасних умовах мають на меті створення нових, прогресивних, потужних і спроможних об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ). Реформування місцевого самоврядування, що нині триває в Україні, має забезпечити сталий розвиток самодостатніх територіальних громад і гарантувати населенню

економічне майбутнє, працевлаштування та добробут, особливо в теперішніх передкризових умовах розвитку економіки. У цьому контексті вирішального значення набувають питання переходу громад зі стану об'єкта управління до стану суб'єкта управління, залучення широких верств суспільства до управління розвитком своїх громад шляхом ефективного використання проектно-орієнтованого управління стратегічним розвитком ОТГ.

В умовах щораз більших вимог суспільства до влади щодо вирішення соціально-економічних, політичних, етнічних і соціальних проблем необхідно шукати сучасні механізми розв'язання суперечностей між приватними та суспільними інтересами, між державним і національним

¹Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

баченням пріоритетів розвитку, між особистим та управлінським підходами. Існує потреба в тому, щоб проектна діяльність була важливим елементом діяльності органів місцевого самоврядування, оскільки впровадження нових форматів може підвищити ефективність і результативність їхньої діяльності, покращити якість життя громадян у відповідних регіонах і посилити їхню конкурентоспроможність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У вітчизняних наукових публікаціях розглядається застосування проектної діяльності в різних галузях. Науковці зазначають, що проектна діяльність характеризується цілеспрямованістю, ідентифікацією та послідовністю завдань, покладених на проект. Проекти розглядають як інструмент регіонального економічного розвитку [1] та міжнародного партнерства для забезпечення регіонального розвитку [2]. Проектний підхід до державного управління забезпечує формування оптимальної та гнучкої організаційної структури органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та їх взаємодії, як це описано в [3]. Джерело [4] розглядає проектну діяльність як інструмент покращення взаємодії місцевого населення з метою підвищення його компетентності у використанні проектної діяльності. Інші автори досліджували специфіку використання проектних інструментів залежно від розміру організації, доводячи необхідність використання інструментів, спрямованих на покращення людської взаємодії під час реалізації проектів, наприклад, у невеликих установах та організаціях. Науковці змогли довести у своїй роботі важливість використання сучасних проектних інструментів для забезпечення інноваційного розвитку економіки [5], а А. Хейвен продовжує огляд інноваційних інструментів проектного планування [6].

Зокрема, проектна діяльність охоплює сучасні підходи до планування регіонального розвитку, регіонального економічного розвитку, стратегічного розвитку, використання інноваційних інструментів планування, діагностики регіонального розвитку та просторового планування [7]. Однак роль проектної діяльності в плануванні регіонального економічного розвитку залишається відкритим питанням. Таким чином, проекти є гнучким інструментом для реалізації завдань, спрямованих на покращення умов і підтримку розвитку місцевих громад. Попри усвідомлення важливості проектного інструментарію в управлінні місцевим розвитком, питання створення передумов для впровадження проектного підходу в місцевих громадах не знайшло належного вирішення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є висвітлення практичних аспектів застосування проектного підходу в забезпеченні розвитку територіальних громад, створених у межах децентралізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження сучасного стану проектів розвитку ОТГ свідчить, що, на жаль, процес розроблення проектів громад в українському місцевому

самоврядуванні не відповідає вимогам сьогодення, характеризується незрілістю та відсутністю інтелектуального та кадрового ресурсу, проблемами методологічного забезпечення проектної діяльності. Усе це відбивається на якості, життєздатності проекту, технології його розроблення, впровадженні та адаптації проектів розвитку ОТГ до зовнішнього середовища.

Проектна діяльність може бути використана для реалізації будь-якого проекту в будь-якій сфері чи секторі регіонального розвитку, вирішення проблеми залучення інвестицій у регіональний розвиток та надання можливості як державним органам, так і громадськості контролювати цільове використання, строки та вартість коштів, спрямованих на реалізацію проектних ідей. Залучення фінансування на пріоритетні напрями діяльності та координація поточної діяльності може здійснюватися відповідно до Стратегічного програмного документа регіонального розвитку.

З точки зору управління, проект як самостійна управлінська категорія – це впорядкована сукупність управлінських і технічних дій, спрямованих на досягнення поставлених цілей. Проекти як системна цілісність дозволяють класифікувати певний набір управлінських дій як проект, що має досить традиційні атрибути, притаманні кожній управлінській дії (наприклад, цілеспрямованість, обмеженість у ресурсах, у тому числі фінансових і часових, орієнтація на мінливі характеристики об'єкта управління, у якому реалізується проект), а також характеризується обома специфічними ознаками [8].

Систематизація теоретичних знань, набутих у сфері управління проектами, узагальнює підхід, який визначає поняття «проект» як сукупність разових дій або завдань, що мають такі відмінні риси: спрямованість на досягнення конкретної мети; високий ступінь взаємопов'язаності дій; обмеженість у часі, тобто наявність початкового і кінцевого етапів; наявність певної оригінальності та унікальності, координація дій; часові обмеження, тобто чіткі дати початку та завершення проекту; наявність фінансового, ресурсного та часового бюджетів; певний ступінь оригінальності та унікальності. Ці п'ять характеристик відрізняють проект від інших заходів, планів, програм та ініціатив місцевого розвитку і є основними для успішної реалізації такого порядку денного розвитку.

Науковці, досліджуючи проблеми впровадження проектного менеджменту в діяльність територіальних громад, звертають увагу на низку чинників, що визначають необхідність використання та ефективність проектного менеджменту в цьому напрямі. Серед таких чинників виокремлюють організаційний і правовий, публічний та екологічний. Організаційний чинник, що визначає необхідність використання проектного менеджменту в діяльності органів місцевого самоврядування, передбачає утворення громадських організацій, комунальних підприємств як агентів відповідальності та взаємодії з донорськими організаціями в процесі реалізації проектів розвитку громади. Щодо правового чинника, то проекти

місцевого розвитку повинні відповідати національному законодавству в частині свого впровадження та опиратися на такі сфери правового регулювання: державні закупівлі, охорону навколишнього середовища, допомогу з боку держави та ін. Чинник публічності обумовлений станом перманентної недовіри суспільства до влади. Щоб змінити ситуацію на краще, стимулювати громаду до дій, необхідно переконати людей у тому, що вони не лише цільова аудиторія, споживачі, а й розробники планів, ідеологи свого майбутнього, реалізатори та контролери проєкту. Проектний менеджмент, реалізуючи свої технології через громадські організації, професійні та творчі спілки, організації роботодавців, благодійні й релігійні організації, органи самоорганізації населення, недержавні засоби масової інформації та інші невідприємницькі товариства й установи, легалізовані відповідно до законодавства, здатен сформулювати відчуття спільної з владою діяльності в інститутах громадянського суспільства, сприяти посиленню громадянської активності та відповідальності. Нові виклики розвитку ставлять додаткові пріоритети у використанні проєктного менеджменту в діяльності органів місцевого самоврядування, зокрема пов'язані з екологічним розвитком, що має вагомий вплив на якість і добробут життя членів громади та сприяє сталому розвитку громади, поєднуючи екологічний, економічний і соціальний аспекти територіального розвитку [5].

Переваги проєктного підходу в розвитку територіальних громад зробили його одним з найбільш затребуваних способів управління в сучасному світі. До головних переваг проєктного управління в розвитку територіальних громад належать:

- підвищення якості та ефективності персоналу завдяки продуктивній практиці управління проєктами та моніторингу ефективності персоналу;
- передбачуваність термінів і результатів роботи, оскільки проєкт має план і графік його виконання;
- можливість швидко коригувати цілі, завдання і, відповідно, за необхідності – тактику проєкту;
- можливість швидкого підключення новачків і партнерів до проєкту;
- оптимізація часових меж для вирішення проблем;
- підвищення ефективності взаємодії учасників [4];
- наявність власної методології управління, яка регулює ініціювання, планування, виконання, моніторинг процесів, завершення операцій;
- надання можливості для поглинання встановленого обсягу фінансових ресурсів протягом певного періоду;
- ефективність у досягненні будь-якої унікальної мети [5];
- можливість вирішувати найбільш важливі завдання з реформування держави в умовах строгих обмежень ресурсів і часу;

- забезпечення реалізації змін з мінімальними можливими відхиленнями якості продукту проєкту, строками, бюджетом і досягненням задоволеності для всіх учасників проєкту [3];

- інтегрованість проєктного підходу саме в системі публічного управління, що передбачає узгодженість цілей (національних, секторальних, регіональних, місцевих) і побудови логічних структур проєктів (програм), що дасть змогу визначити контрольні точки реалізації проєкту та внести корективи в разі відхилення від плану реалізації [2];

- проєктний підхід дозволяє усунути «зайві» процеси, сконцентрувати зусилля на тих процесах, які спрямовані на створення або впровадження інновацій;

- управління проєктами сприяє співпраці між працівниками організації та залучення їх до інноваційного процесу;

- проєктний підхід надає можливість спрогнозувати майбутні результати інноваційної діяльності завдяки складанню календарного плану, розбитого на етапи;

- у межах управління проєктом здійснюють більш ретельний і детальний контроль усіх ітерацій, унаслідок чого зростає ефективність проєкту [1];

- підвищення прозорості системи публічного управління та державної політики;

- підвищення рівня взаємодії між органами державної влади, місцевого самоврядування та громадянським суспільством [7];

- скорочення термінів реалізації життєво важливих для держави й суспільства проєктів розвитку;

- більша ефективність пошуку, залучення та використання людських, організаційних, фінансових тощо ресурсів.

До основних характеристик проєкту розвитку ОТГ належать:

- наявність проблеми, на вирішення якої буде спрямовано проєкт;
- наявність учасників, включаючи основну цільову групу і кінцевих споживачів;
- системність і цілеспрямованість;
- взаємозалежність мети, цілей, завдань, дій, ресурсів та очікуваних результатів проєкту;
- обмеженість ресурсів;
- формування плану реалізації проєкту на основі залежності між якістю, вартістю та тривалістю робіт проєкту;
- виявлення потенційних ризиків і пошук шляхів їх подолання;
- виокремлення та взаємодія процесів творення продукту проєкту та управління ним;
- наявність зворотного зв'язку між продуктами, результатами, цілями, діями і ресурсами проєкту;
- розроблена система моніторингу та оцінювання для підтримки управління проєктом;
- фінансово-економічне обґрунтування користі від проєкту, яка має перевищити видатки на його реалізацію [8].

Науковці, досліджуючи проблеми впровадження проєктного менеджменту у діяльність ОТГ,

звертають увагу на низку чинників, що визначають необхідність використання та ефективність проектного менеджменту у діяльності ОТГ. Серед таких чинників виокремлюють організаційний і правовий, чинник публічності та екологічний чинник. Організаційний чинник, що визначає необхідність використання проектного менеджменту в діяльності органів місцевого самоврядування, передбачає утворення громадських організацій, комунальних підприємств як агентів відповідальності та взаємодії з донорськими організаціями в процесі реалізації проектів розвитку громади.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зроблено висновок, що сьогодні найбільш актуальними напрямками проектів розвитку місцевого самоврядування є підвищення якості надання адміністративних послуг; створення сучасних систем організації управління громадою; нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт вулиць, доріг, мостів тощо; закупівля транспортних засобів для підвезення дітей до навчальних закладів та ін.; нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт об'єктів водопостачання та водовідведення, об'єктів поводження з відходами та рекультивація територій сміттєзвалищ та ін.; забезпечення належного рівня безпеки та цивільного захисту; культурно-освітній розвиток громади; підвищення конкурентоздатності громади; забезпечення медичними послугами тощо.

Вирішення питань розроблення проектів розвитку об'єднаних територіальних громад, які виникають під впливом процесів децентралізації, дасть змогу забезпечити ОТГ низкою переваг: поліпшенням управління на місцевому рівні, стабільним отриманням соціально-економічних результатів, наближенням до європейських стандартів життя. Тому сьогодні все більш актуальним є питання застосування в розвитку ОТГ проектного підходу до управління.

Проте, на нашу думку, існують значні резерви для підвищення їхньої якості у напрямках посилення відповідності реальним пріоритетам, зокрема пріоритету економічного розвитку громад, визначення раціональних підходів до обґрунтування життєздатності проектів, збільшення масштабності проектів та підвищення рівня їх інноваційності, забезпечення сталості результатів проектів тощо.

Перспективами подальших досліджень є розроблення практичних рекомендацій щодо реалізації проектного підходу в системі розвитку територіальних громад, зокрема через розроблення проектної картки, яка є обов'язковим елементом реалізації стратегії розвитку, адже на їх підставі територіальна громада зможе визначити найбільш пріоритетні проекти для своєї громади, та налагодження координаційного забезпечення проектноорієнтованого управління процесами стратегічного розвитку територіальних громад.

Література.

1. Воробей В., Кравчук К., Крижанівський В., Поліковська Ю. Інструменти економічного розвитку територій. PPV Knowledge Networks. 2017. URL: <https://bit.ly/370WTAY>.
2. Полянська А.С., Дрогомирецький В.Г. Проектна діяльність як інструмент міжнародного партнерства у забезпеченні розвитку територій. *Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем*: VI міжн. наук.-практ. конф. Івано-Франківськ, 2017. С. 152-155.
3. Дурман О.Л. Використання проектного менеджменту в діяльності органів місцевого самоврядування. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2020. № 3 (74). С. 140-147.
4. Удод Є.Г. Проектний підхід щодо посилення спроможності територіальних громад в умовах децентралізації. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 4. С. 6-13. URL: <https://bit.ly/3ePf2WH>.
5. Turner R., Ledwith A., Kelly J. Project Management in Small to Medium Sized Enterprises: Tailoring the Practices to the Size of Company. *Management Decision*. 2012. Vol. 50. Issue 5. P. 942-957.
6. Zaman U., Nawaz S., Nadeem R.-D. Navigating Innovation Success through Projects. Role of CEO Transformational Leadership, Project Management Best Practices, and Project Management Technology Quotient. *Journal of Open Innovation Technology Market and Complexity*. 2020. Vol. 6. Issue 4. P. 1-19.
7. Allahar H. A Management Innovation Approach to Project Planning. *Technology Innovation Management Review*. 2019. Vol. 9. Issue P. 4-13. DOI: <http://doi.org/10.22215/timreview/1245>.
8. Васильченко Г., Парасюк І., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад. Київ: Ві Ен Ей, 2015. 256 с. URL: <https://bit.ly/3y3YGB5>.

References.

1. Vorobej, V., Kravchuk, K., Kryzhaniv's'kyj, V., Polikovs'ka, Yu. (2017). Instrumenty ekonomichnoho rozvytku terytorij. [Instruments of economic development of territories]. PPV Knowledge Networks. Available at: <https://bit.ly/370WTAY>.
2. Polians'ka, A.S., Drohomirets'kyj, V.H. (2017). «Project activity as a tool of international partnership in ensuring the development of territories». *Teoriia i praktyka stratehichnoho upravlinnia rozvytkom haluzevykh i rehional'nykh suspil'nykh system*. [Projectna diial'nist' iak instrument mizhnarodnoho partnerstva u zabezpechenni rozvytku terytorij]. *Proceeding of the Materials of the VI mizhn. nauk.-prakt. konf. Ivano-Frankiv's'k*. pp. 152-155.
3. Durman, O.L. (2020). «The use of project management in the activities of local self-government bodies». *Visnyk Khersons'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu*. № 3 (74). pp. 140-147.
4. Udod, Ye.H. (2015). «Project approach to strengthening the capacity of territorial communities in conditions of decentralization». *Aspekty publichnoho upravlinnia*. № 4. pp. 6-13. Available at: <https://bit.ly/3ePf2WH>.
5. Turner, R., Ledwith, A., Kelly, J. (2012). «Project Management in Small to Medium Sized Enterprises: Tailoring the Practices to the Size of Company». *Management Decision*. Vol. 50. Issue 5. pp. 942-957. DOI: <https://doi.org/10.1108/00251741211227627>.
6. Zaman, U., Nawaz, S., Nadeem, R.-D. (2020). «Navigating Innovation Success through Projects. Role of CEO Transformational Leadership, Project Management Best Practices, and Project Management Technology Quotient». *Journal of Open Innovation Technology Market and Complexity*. Vol. 6. Issue 4. pp. 1-19. DOI: <https://doi.org/10.3390/joitmc6040168>.

7. Allahar, H. (2019). «A Management Innovation Approach to Project Planning». *Technology Innovation Management Review*. Vol. 9. Issue pp. 4–13. DOI: <http://doi.org/10.22215/timreview/1245>.

8. Vasylychenko, H., Parasiuk, I., Yeremenko, N. (2015). *Planuvannia rozvytku terytorial'nykh hromad*. [Planning the development of territorial communities]. Vi En Ej. Kyiv. Ukraine. Available at: <https://bit.ly/3y3YGB5>.

Abstract.

Bielikova N., Eryomka D. Project activity as a development tool of the united territorial community.

The necessity of resolving contradictions between private and public interests, personal and managerial approaches, public and national vision, and finding modern mechanisms for solving problems of local community development has been established. One of these mechanisms was the project activity of territorial communities, one of the most widespread worldwide. Such project activity increases the efficiency and effectiveness of the local community, improves the quality of public life, and strengthens its competitiveness due to its purposefulness, focus on timeliness and quality of results, and the possibility of obtaining financial resources from various sources. It has been proven that the project activity of territorial communities is an effective mechanism for their development. It is substantiated that the application of project management in the activities of territorial communities is one of the modern tools for ensuring sustainability and competitiveness. The main arguments regarding the expediency of applying the concept of project management for developing and implementing programs and projects in the field of public administration and local development are presented. Several factors that determine the need to use and the effectiveness of project management in the activities of territorial communities are considered. In a strategic plan, the project approach makes it possible to concentrate the efforts of state authorities on solving urgent problems of the future development of society in its key directions, reducing tension in the socio-political sphere by increasing the efficiency of the activities of state authorities, to establish a sustainable partnership dialogue with communities and institutions of civil society strengthening their legitimacy and resistance to internal and external threats.

Keywords: project, project management, project activity, effectiveness of project activity, united territorial community, level of community readiness for project activity, strategic development of territories.

Стаття надійшла до редакції 12.12.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Белікова Н.В., Єрьомка Д.В. Проектна діяльність як інструмент розвитку об'єднаної територіальної громади. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2024. № 1. С. 32-36.

Belikova N., Eryomka D. Project activity as a development tool of the united territorial community. *Actual problems of innovative economy and law*. 2024. No. 1, pp. 32-36.

УДК: 35:331; JEL classification: H 79; M 12

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-1-8>

БОЖИДАЙ Ірина Ігорівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування, заступник декана факультету менеджменту, адміністрування та права, <https://orcid.org/0000-0003-2227-219X>

МІНЕНКО Софія Іванівна, доктор філософії з менеджменту, доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування, завідувачка відділу аспірантури та докторантури, <https://orcid.org/0000-0003-3033-1911>

САГАЧКО Юлія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування, <https://orcid.org/0000-0002-0168-266X>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Божидай І.І., Міненко С.І., Сагачко Ю.М. Особливості формування лідерських компетентностей державних службовців.

Результативна діяльність органів публічної влади є запорукою соціально-економічного розвитку та ефективного функціонування як держави взагалі, так і окремих територіально-адміністративних одиниць. Питання компетентності державних службовців в даному аспекті виходить на перший план, так як саме від них буде залежати результативність їхньої роботи, рівень та якість надання адміністративних послуг, забезпечення функціонування соціальної сфери, впровадження різних програм розвитку та співпраці тощо. У контексті сучасної адміністративної реформи в Україні, проголошеної Президентом, лідерство постає провідним елементом успіху подальшого розвитку та модернізації державної служби та служби в органах місцевого самоврядування. Саме тому розвиток лідерських компетентностей публічних управлінців розглядається як системне явище, що побудоване на основі аналізу, оцінки, формування плану, з подальшою перспективою розвитку, відповідно до займаної посади та її рівня в організаційній системі державної служби. Питання визначення лідерських компетентностей, їх оцінки та різні методичні підходи щодо розвитку дозволяють стверджувати про недосконалість існуючої системи. Однак підготовка лідерів-управлінців повинна ґрунтуватися на принципах системності, аналітичності, чітких і надійних теоретичних і логіко-методологічних положеннях. Водночас виявлення і навчання лідерів – це складний процес, що має розглядатися як один із специфічних різновидів психолого-педагогічної діяльності. І у цьому сенсі проблема організації підготовки лідерів виявляється тісно пов'язаною з системним вибором раціональних методів і способів, прийомів і педагогічних технологій з адекватними цілями та очікуваним результатом. Адже як професійна підготовка лідерів, так і їхній особистісний розвиток, мають бути передусім спрямовані на їхню майбутню практичну діяльність, в якій і реалізуватимуться результати підготовки.

Ключові слова: компетентності, лідерські компетентності, державна служба, компетентності державних службовців.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний стан усіх соціально-економічних систем України вимагає невідкладного та ефективного втручання у сучасні трансформаційні

процеси. У даному аспекті особливої значущості набувають засади, принципи та особливості підготовки принципово нових державних лідерів-управлінців, нової патріотичної національної

¹Державний біотехнологічний університет